چهارده ۱۴

ضمیمه هفتگی روزنامه قدس | ویژه هیئت‌ها و محافل مذهبی

www.qudsonline.ir

شماره ۳۵ | سه‌شنبه ۲۳ خرداد ۱۳۹۶ | ۱۸ رمضان ۱۴۳۸

اخلاق بهترین ره‌توشه

حجت‌الاسلام مهدی زندیه واعظ و استاد حوزه و دانشگاه

صفحه ۲

رفتار و گفتارمان حسینی باشد

حاج اسماعیل فرمانی معتقد است، نوکری ظاهری فایده‌ای ندارد

صفحه ۶

فضیلت و چگونگی عبادت در گفت‌وگو با آیت‌الله سیدعبدالله فاطمی‌نیا در آستانه شب‌های قدر

پشتوانه علمی مجالس اهمیت زیادی دارد

صفحات ۴ و ۵

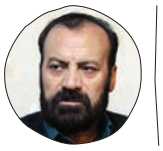

سیدقاسم موسوی‌قهار با بیان اینکه در مجالس مذهبی بعضی به نام مداحی و منبر کارهایی انجام می‌دهند که ناراحت‌کننده است، گفت: «واقعا از این موضوعات گله‌مندم. اگر می‌خواهید به این سمت بروید باید بدانید نوحه‌خوانی و مناجات‌خوانی شرایطی دارد. رفتن در خانه اهل بیت علیهم‌السلام آدابی دارد که باید رعایت شود. به برخی از مجالس که می‌روید می‌بینید هیچ نشانی از امیرالمؤمنین علیه‌السلام ندارد. من تنها توانستم دردها و گله‌هایم را در اشعارم که در کتاب «نسیم سحر» منتشر شده بگویم».

قرآن

فقط حرف نزنیم، عمل کنیم

سوره مبارکه حجر

«وَ إِنْ مِنْ شَیْءٍ إِلاَّ عِنْدَنا خَزائِنُهُ وَ ما نُنَزِّلُهُ إِلاَّ بِقَدَرٍ مَعْلُومٍ/ هیچ چیز نیست مگر آنکه گنجینه آن نزد ماست و ما جز به قدر معلوم آن را فرو نمی‌فرستیم».(آیه ۲۱ سوره حجر)

رحمت خدا اندازه دارد. مثل بزازها اندازه را از شما نمی‌پرسد که هرچه بیشتر بگویید برای او بهتر باشد ولی خیاط‌ها کاری به زبان شما ندارند. اگر به آنها بگویید اندازه دور کمر شما ۵۰ سانتیمتر بیشتر نیست، نمی‌پذیرند بلکه خودشان اندازه می‌گیرند. خداوند هم دقیقا همین‌طور است. او با اندازه کار می‌کند و رحمت، عزت، آبرو و رزق را به اندازه می‌دهد. اندازه‌ها را هم از زبان شما نمی‌شنود بلکه نگاه به عمل و رفتار و کردار شما دارد. بنابراین هر کس که عزت و آبروی بیشتری می‌خواهد به جای آنکه فقط دست به دعا شود باید به عمل رو بیاورد.

پیش منبر

لذت مناجات شب قدر را به ما بچشان

محسن رضایی، پژوهشگر دینی

شب‌های قدر اوج معنویت رمضان است. شب‌هایی است که زندگی مؤمن در آن رنگ خدا می‌گیرد. پهنه‌ای است که روزه‌دار بر آن می‌ایستد و در خلوت پرراز شب با عبودیت محض در پیشگاه خدا همه چیز و حتی خود را به فراموشی می‌سپارد. از هرچه زمینی است می‌برد و با آسمان پیوند می‌خورد. مجرد می‌شود و به عبادت خدای یکتا می‌ایستد و اینجاست که مؤمن تنها خدا را می‌بیند که کارگزار همه هستی است و با گوش جان کلام خدا را می‌شنود و با دل درمی‌یابد و این امر خداوند و اراده اوست که سیطره خویش بر همه چیز گسترده است. امام باقر علیه‌السلام فرموده: «کسی که شب قدر را احیا بگیرد گناهانش آمرزیده می‌شوند. اگرچه گناهانش به تعداد ستارگان آسمان و سنگینی کوه‌ها و پیمانه‌های دریا باشند».

احتمالا پنهان بودن این شب در شب‌های نوزدهم، بیست و یکم و بیست و سوم ماه رمضان و عدم وضوح شب قدر برای گستردگی و افزایش عبادت بندگان و انس بیشتر آنها با خداوند بوده. باوجودی که شب قدر اصالتا همان سال اول نزول قرآن بوده ولی خدا در قرآن فرموده: «تَنَزَّلُ الْمَلائِکَةُ وَ الرُّوحُ». فعل مضارع تکرار و استمرار را می‌رساند. یعنی شب قدر منحصر در آن شب نزول قرآن در همان سال نیست بلکه با تکرر سنوات آن شب هم مکرر می‌شود. خدایا! تو به ما گفتی صد بار اگر توبه شکستی بازآ. می‌دانم که باید از شب قدر سال گذشته مراقب خودم می‌بودم تا بتوانم این شب مهم را درک کنم. تمام کارهایم را کرده‌ام. هرجا خواسته‌ام رفته‌ام و هرچه خواسته‌ام گفته‌ام اما از تو یادی نکردم. حالا که دقیقه ۹۰ است چه کنم؟ من مانند گدایی هستم که درب خانه امام حسن علیه‌السلام را کوبید و آن حضرت بدون اینکه سر مبارکش را بیرون بیاورد حاجتش را داد تا گدا سرش از شرم پایین نیاید. کرم تو آنقدر زیاد است که من بهترین برکاتی را که به اولیای خودت می‌دهی در این شب‌ها می‌خواهم. جوانی که اهل گناه بود و فقط یک اخلاق نیکو داشت آن هم به سفارش مادر که هر جا پرچم اهل بیت را دیدی احترام بگذار. با این اخلاق بزرگ شد تا اینکه از دنیا رفت و ملک‌های عذاب، کشان‌کشان او را سمت آتش می‌بردند تا پرچمی را بر سر خیمه دید و ناخودآگاه به خاندان اهل بیت علیهم‌السلام ادای احترام کرد. آقایی نورانی را دید که از خیمه بیرون آمد و پرونده را شرمسارانه نگاه کرد و فرمود شیعه ما باشی و این همه گناه! وقتی حضرت برگشت، ملک‌های عذاب کاری با او نداشتند. چون پایین پرونده‌اش نوشته شده بود: «إِنَّ الْحَسَناتِ یُذْهِبْنَ السَّیِّئات». خدایا! در این دقیقه ۹۰ تمام خطاهای من را تبدیل به حسنه کن تا نگاه شرمسارانه امام زمان عجل‌الله‌تعالی‌فرجه در شب قدر را به پرونده اعمالم نداشته باشم. اگر دلی شکسته باشم و حقی بر گردنم باشد که در شب قدر نه حال عبادتی دارم و نه عنایت و توجهی به من می‌شود. خدایا! به من توفیق بده در این لحظات آخر دیگران را نیز از خود راضی کنم. باید در این شب‌های امتحان الهی آب بیداری به سر و صورت خود بزنیم و معرفت کسب کنیم تا موفق به دریافت کارنامه قبولی شویم. شب قدر شبی است که طاعت بیداردلان و نیایش شب‌زنده‌داران رنگ دیگری به خود می‌گیرد و عاشقانه‌تر است. آنان با محبوب خود راز و نیاز می‌کنند. پس اگر سستی کردیم و نتوانستیم نام خود را از دفتر بدکاران و گناهکاران حذف کنیم باید انگشت حسرت به دندان بگزیم و تا شب قدر سال بعد منتظر بمانیم اما از کجا معلوم که شب قدر دیگری را درک کنیم. امید که خداوند در چنین شب سرنوشت‌سازی همه بندگان را به لطف خود بنوازد. لذت مناجات را به ما نیز بچشاند و بهترین سرنوشت‌ها را برای شیعیان و پیروان اهل بیت علیهم‌السلام رقم بزند.

منبر

اخلاق بهترین ره توشه

حجت‌الاسلام مهدی زندیه، واعظ و استاد حوزه و دانشگاه

مطالعه تاریخ صدر اسلام نشان می‌دهد آنچه باعث گرویدن مردم و اقوام مختلف به دین اسلام شد، اخلاق و سیره عملی پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله و یارانش بود، نه استدلال و بحث‌های علمی. پیامبر اکرم فرموده: «جبرئیل از سوی پروردگار جهانیان بر شما نازل شد و گفت ای محمد بر تو باد اخلاق نیکو. زیرا بداخلاقی خیر دنیا و آخرت را از بین می‌برد». روایت است کسی نزد پیامبر اکرم آمد صلی‌الله‌علیه‌وآله و پرسید دین چیست؟ آن حضرت فرمود اخلاق نیکو. دوباره پرسید دین چیست؟ پیامبر لبخندی زد و فرمود اخلاق نیکو. برای سومین بار باز پرسید دین چیست و پیامبر همان پاسخ را داد. وقتی آن فرد برای بار چهارم از نبی مکرم اسلام صلی‌الله‌علیه‌وآله پرسید دین چیست، پیامبر در پاسخ فرمود دین این است که خشم و غضب نکنی. این پاسخ پیامبر با این حدیث که فرموده: «اِنّی بُعِثتُ لِاُتَمِمَ مَکارِمَ الاَخلاق» یا «عَلَیکُم بِمَکارِمِ الأَخْلاقِ فَإِنّ الله عَزّ و جَلّ بَعَثَنی بها» کاملا هماهنگ است. بی‌دلیل نیست که پیامبر گرامی اسلام صلی‌الله‌علیه‌وآله تمیزترین لباس‌هایش را می‌پوشید و به موهای مبارکش روغن می‌زد و با مردم در نهایت نرمخویی رفتار می‌کرد. روایت است شخصی هر روز بر سر پیامبر زباله می‌ریخت ولی آن حضرت بدون هیچ عکس‌العملی به خانه می‌رفت و سر و صورتش را می‌شست. چند روزی از این فرد و حرکتش خبری نبود. پیامبر به خانه او رفت. همسرش در را باز کرد و تا پیامبر را دید ترسید. آن حضرت سراغ شوهرش را گرفت. زن گفت شوهرم چند روزی است بیمار شده. پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله به عیادت او رفت و کنار بسترش نشست و با او شروع به سخن گفتن کرد. مرد از خجالت ملحفه را روی صورتش کشید. همان‌گونه که عامل جذب مردم و اقوام مختلف به دین در صدر اسلام اخلاق اولیای الهی و پیروان آنها بود، می‌توان این نتیجه منطقی را گرفت که عامل انزجار مردم از دین و اولیای دین نیز اخلاق ناپسند است. اگر کسی داعیه تدین و دینداری داشته باشد و علاوه بر این نشانی از دینداری نیز داشته باشد کوچک‌ترین حرکت و رفتار غیراخلاقی او به حساب دین او گذاشته می‌شود. مردم به طور طبیعی می‌گویند دین او با ما همان می‌کند که با او کرد. این حقیقت وظیفه افرادی را که نشان تدین و دینداری را با خود حمل می‌کنند دوچندان می‌کند. کسانی که در هیئت مذهبی مشغول فعالیتند، به شدت در موضع این آسیب هستند. اساسا هدف از تأسیس هیئت مذهبی، تبلیغ و ترویج دین، معنویت و نهادینه کردن زندگانی و اخلاق معصومین علیهم‌السلام است. چنین افرادی باید خود مظهر اخلاق و تدین باشند چنان که پیامبر گرامی اسلام صلی‌الله‌علیه‌وآله که فرستاده خدا بود، چنین پیشه کرد. خدا در قرآن فرموده: «لَکُمْ فِی رَسُولِ اللهِ اُسْوَةٌ حَسَنَه».

پیامبر بهترین الگوی انسان‌ها بود. فردی به حضرت علی علیه‌السلام عرض کرد آیا می‌توانی خصوصیات اخلاقی پیامبر را بشماری؟ آن حضرت فرمود نه. آن فرد دلیلش را پرسید. امیرالمؤمنین علیه‌السلام فرمود آیا تو می‌توانی نعمت‌های دنیا را بشماری؟ تو قادر نیستی آن نعمت‌ها را شمارش کنی. آن وقت چگونه از من انتظار داری خصوصیات بی‌شمار اخلاقی پیامبر را شمارش کنم؟ هیئت‌های مذهبی و منتسبان به آنها مبلّغ چنین پیامبری هستند و انتظار مردم از آنها این است که قطره‌ای از دریای اخلاقی پیامبر در آنها تبلور داشته باشد. مبادا هیئتی این‌گونه باشد، مبادا شعور برود جای آن را شعار بگیرد، مبادا شعار بیاید و عمل خالصانه فراموش شود، مبادا ایمان فقط در زبان باشد و عمل در کار نباشد. رکن اول ایمان، عقیده باطنی است و رکن دومش عمل است. یعنی علاوه بر اینکه دل نسبت به این باور محکم است، در عمل هم تصدیقش می‌کند. اگر یکی از ما هیئتی‌ها توفیق شرفیابی به محضر امام حسین علیه‌السلام را بیابیم و آن حضرت بفرماید تو که خادم مجالس ما هستی چرا غیبت می‌کنی چه جوابی داریم بدهیم؟ غیبت همه خوبی‌ها را آتش می‌زند. امام حسین علیه‌السلام را ناراحت می‌کند و مجلس و هیئت را بی‌اثر می‌کند! مفسرین شیعه و اهل تسنن متفق‌القولند که خداوند متعال آیه تطهیر را (إِنَّما یُرِیدُ اللهُ لِیُذْهِبَ عَنْکُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَیْتِ وَ یُطَهِّرَکُمْ تَطْهِیرا) در مورد پیامبر اکرم، علی، فاطمه، حسن و حسین علیهم‌السلام نازل فرموده و آنها را از هرگونه آلودگی، پلیدی روحی و اخلاقی دور ساخته. امام علی علیه‌السلام در خطبه قاصعه فرموده: «از زمانی که پیامبر از شیرخوارگی گرفته شد، خدا یک فرشته از فرشتگانش را نزد او فرستاد تا شب و روز آن حضرت را به طریقه کرامت‌ها و نیکی‌های اخلاقی عالم روان سازد و من از کودکی به دنبال رسول اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله حرکت کردم و او هر روز نشانه‌ای را از اخلاق نیکش برایم آشکار می‌ساخت و مرا به پیروی ازخودش امر می‌فرمود». حضرت علی علیه‌السلام هنگام حضور در شورای خلافت فرمود: «هیچ‌کس در دعوت به حق و صله رحم و پیوند خویشاوندی و احسان و کرم از من پیشی نگرفته». برخورد مهربانانه با مردم فقیر و مستضعف، معاشرت و صمیمیت با اصحاب و یاران خود و فداکاری و مهربانی نسبت به خانواده خود قطره‌ای از دریای ویژگی‌های اخلاقی و رفتاری اوست. حال کسی که نشان از دین دارد و برچسب دوستی امیرالمؤمنین و اهل بیت علیهم‌السلام را دارد بیشتر از هر کس دیگری در معرض راهبری و آسیب و تخریب قرار دارد چراکه مردم به طور طبیعی رفتار هر دو را برآمده از افکار و اندیشه‌هایش می‌دانند. اینجاست که وظیفه یک هیئتی به مراتب خطیرتر از دیگران است. ماه مبارک رمضان بهترین زمان برای خودسازی و تأمل در خود و رفتار خود و تطبیق آن با آموزه‌های علوی است.

حجت‌الاسلام مهدی زندیه
واعظ و استاد حوزه و دانشگاه

چهاراده ۰۳
ویژه‌نامه هیئت‌ها و محافل مذهبی
شماره ۳۵ سه‌شنبه ۲۳ خرداد ۱۳۹۶ ۱۸ رمضان ۱۴۳۸

خط خبر

تولیت آستان قدس با بیان اینکه می‌توان با استفاده از ظرفیت خادمیاران رضوی میلیون‌ها خدمت را به نیازمندان کشور ارائه کرد، بر لزوم ایجاد نهضت خدمت‌رسانی به نیازمندان در کشور با استفاده از این ظرفیت تأکید کرد. حجت‌الاسلام والمسلمین سید ابراهیم رئیسی رسیدگی به محرومین و مستضعفین را از مصادیق خدمت به امام رضا(ع) برشمرد و اضافه کرد: «خدمت به امام رضا(ع) و زائرانش محدود و منحصر به حرم مطهر نیست. رسیدگی به محرومین و گشودن گره از کار گرفتاران از مصادیق خدمت به امام رضاست و معتقدیم به لطف آن حضرت می‌توان از زندگی بسیاری از نیازمندان گرهگشایی کرد».

پلاک پرچم

اللهم صل علی فاطمة و ابیها و بعلها و بنیها

دهه سوم
ماه رمضان
هیئت کجا برویم؟

با توجه به اینکه این روزها همه هیئت ها مراسم ویژه ای دارند در اینجا درباره زمان و مکان برخی از این هیئت‌ها اطلاع‌رسانی شده است.
شما هم می‌توانید زمان و مکان مراسم هیئت‌تان را برای ما به نشانی
Qudsonline14@gmail.com
ارسال کنید تا در همین صفحه چاپ شود.

هیئت کربلا

سخنران: حجت‌الاسلام سیدجلال موسویان
مداح: حجت‌الاسلام کرمی‌نیا
نشانی: تهران، مینی‌سیتی، مقبره‌الشهدای شهرک شهید محلاتی
زمان: ۲۳ الی ۲۷ خرداد ماه
ساعت: ۲۳ الی ۱ نیمه شب

بیت‌الشهدا

سخنرانان: حجت‌الاسلام دوست محمدی و حجت‌الاسلام کوثری‌نیا
مداح: محمد سامانی
نشانی: تهران، شهر جدید پرند، فاز ۳، میدان ایمان، مسجد امام حسین(ع)
زمان: ۲۳ خرداد الی ۶ تیرماه
ساعت: ۲۲:۳۰ الی ۲۴

بیت الحسن مجتبی(ع)

سخنران: استاد مهدی توکلی
مداح: حیدر خمسه
نشانی: تهران، خیابان ایران، مسجد بیت الحسن مجتبی(ع)
زمان: ۲۳ خرداد الی ۴ تیرماه
ساعت: ۲۳ الی ۱ بامداد

هیئت‌فدائیان حسین(ع)

مداح: سیدرضا نریمانی
نشانی: اصفهان، خیابان باغ گلدسته، حسینیه شهدای بسیج
زمان: ۲۳ خرداد الی ۵ تیرماه
ساعت: ۲۲:۳۰ الی ۲۴

مسجد امام صادق(ع)

سخنران: حجت‌الاسلام علیرضا پناهیان
مداح: سیدمهدی حسینی
نشانی: تهران، میدان فلسطین، مسجد امام صادق(ع)
زمان: ۲۳ خرداد الی ۴ تیرماه
ساعت: ۲۴ الی ۱ بامداد

انصارالحجه(عج)

سخنران: حجت‌الاسلام سیدباقر موسوی شاهرودی
مداح: امیر کرمانشاهی
نشانی: مشهد، چهارراه خواجه ربیع، کاشانی ۶۱، حسینیه حضرت علی اکبر(ع)
زمان: ۲۳ خرداد الی ۵ تیرماه
ساعت: ۲۲ الی ۲۴

فاطمیه بین‌الطلوعین

سخنران: حجت‌الاسلام صالحی خوانساری
مداحان: غلامرضا سازگار، سیداحمد صالحی خوانساری و عزیز اسماعیلی
نشانی: تهران، بین میدان منیریه و چهارراه لشکر، حسینیه فاطمیه
زمان: ۲۳ خرداد الی ۴ تیرماه
ساعت: ۲۲:۳۰ الی ۰:۳۰ بامداد

جامعه مداحان تهران

سخنران: استاد مهدی توکلی
مداحان: علی‌اصغر یونسیان، یدالله بهتاش و مهدی آصفی
نشانی: تهران، خیابان ۱۷ شهریور، بالاتر از پل شهید محلاتی، پشت آتش‌نشانی، زینبیه کربلایی‌ها
زمان: ۲۳ خرداد الی ۴ تیرماه
ساعت: ۲۴ الی ۳ بامداد

فیض بندگی

سخنرانان: حجج اسلام سیدحسین مؤمنی، بندانی نیشابوری و مظفری
مداح: حسین حقی
نشانی: قم، حرم حضرت معصومه(س) دارالتلاوه مسجد اعظم
زمان: ۲۳ خرداد الی ۵ تیرماه
ساعت: ۲۳:۳۰ الی ۱:۳۰ بامداد

حجت‌الاسلام پناهیان با بیان اینکه شیعیانی که نمی‌توانند با هم زندگی کنند، چگونه انتظار دارند امام زمان(عج) ظهور کند، گفت: «امروزه هر فردی راه خودش را می‌رود و به دیگران کاری ندارد. عده‌ای معتقدند اگر به زندگی دیگران کار داشته باشیم، مصیبت دارد و اختلاف نظر به وجود می آید. بنابراین بهتر است هر کس سرش به کار خودش گرم باشد تا امام زمان با ظهور خود همه امور را اصلاح کند در حالی که شیعیان باید قدرت اجتماعی‌شان را بالا ببرند و زندگی جمعی را خوب آموزش ببینند. امروز جمهوری اسلامی زمینه‌ای برای تمرین است. اما ما که نمی‌توانیم به صورت جمعی زندگی کنیم، چه انتظاری برای ظهور امام زمان(عج) داریم؟!»

فضیلت و چگونگی عبادت در گفت‌وگو با آیت‌الله سیدعبدالله فاطمی‌نیا در آستانه شب‌های قدر

پشتوانه علمی مجالس اهمیت زیادی دارد

مجتبی برزگر

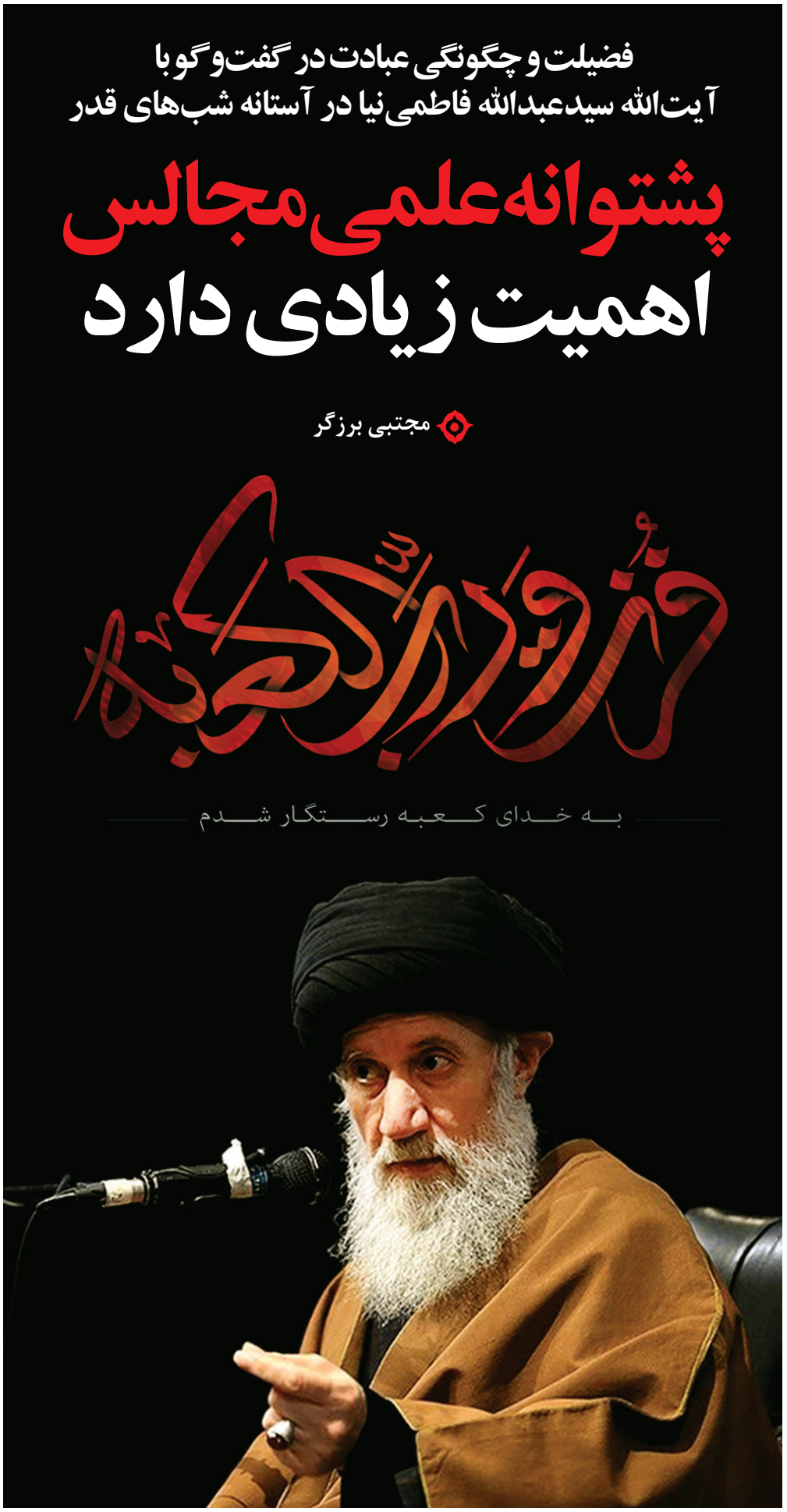

کودک بود که نزد پدرش آیت‌الله سیداسماعیل اصفیایی شندآبادی دروس دینی و علمی را آموخت و بعد نزدیک به ۳۰ سال نزد علامه مصطفوی تبریزی از شاگردان میرزا علی قاضی شاگردی کرد و همزمان تحصیلات حوزوی را ادامه داد. علاوه بر این در محضر بزرگانی چون علامه طباطبایی، آیت‌الله محمدتقی آملی، آیت‌الله بهاءالدینی و آیت‌الله محمدتقی بهجت فیض برد. آیت‌الله سیدعبدالله فاطمی‌نیا که اکنون در دهه هفتم زندگی‌اش است، مجتهد، خطیب، عارف، استاد اخلاق، مورخ اسلامی و کتاب‌شناسی است که در زمینه‌های عرفان، حدیث و شعر عربی هم تحقیق دارد. در علم رجال، عرفان نظری و عملی کم‌نظیر است اما در منابر عمومی بیشتر به خطابه می‌پردازد. او تألیفاتی چون کتاب «شرح و تفسیر زیارت جامعه کبیره»، دوره سه جلدی «کتاب نکته‌ها از گفته‌ها» (گزیده‌ای از سخنرانی‌های استاد) و «فرهنگ انتظار» دارد. ایام شب‌های قدر فرصت مناسبی بود تا سراغ آیت‌الله سیدعبدالله فاطمی‌نیا برویم و درباره فضیلت‌های ماه مبارک رمضان و ایام لیالی قدر و اصول منبری و سخنرانی گفت‌وگو کنیم.

پای درس استاد

در ماه مبارک رمضان محافل و مجالس مختلفی به شرح و تفسیر فضایل آن می‌پردازند. یکی از شلوغ‌ترین منبرها پای درس استاد فاطمی‌نیاست. او درباره این همه استقبال و جمعیت زیاد مستمعین علاقه‌مند به درس‌های اخلاق می‌گوید: «فضل پروردگار مهربان و خوبی مردم عزیز و عاشقان اهل بیت(ع) بود. سخنان اهل بیت جاذبه دارد. از امام رضا(ع) روایت شده: «فَانّ النّاسَ لَو عَلِمُوا مَحاسِنَ کَلامِنا لا تَبَعُونا». یعنی اگر مردم سخنان زیبای ما را بشنوند البته به دنبال آن می‌آیند. این سخنان باید سخنانی حقیقی باشند و از روی تعقل گفته شوند، نه از روی احساسات. فکر می‌کنید شخصی که به جای احادیث معتبر، مشتی احادیث جعلی که هیچ منبع و مصدری برایشان وجود ندارد برای این مردم عاشق معارف بگوید و عمر و اوقات پربهای آنها را پر کند چه جوابی به خدا خواهد داد؟

در بعضی منابع گفته شده روزی یزید ملعون به امام سیدالساجدین(ع) گفت حالا که پدر تو را کشتم چه عملی انجام دهم تا خدا مرا بیامرزد؟ امام فرمود نماز غفیله بخوان. حضرت زینب(س) که به تصدیق امام زمانش علم لدنی داشت گفت چرا یادش می‌دهی؟ امام فرمود عمه‌جان! موفق نمی‌شود. لذا آن ملعون هرگاه می‌خواست نماز غفیله بخواند دل‌درد می‌گرفت و نمی‌توانست بخواند. ملاحظه بفرمائید این حدیث جعلی که در هیچ منبعی وجود ندارد چگونه یک امام معصوم را می‌کوبد که گناه کشتن آن با یک غفیله آمرزیده می‌شود و این دین باعظمت را چگونه سطحی و بی‌ارزش نشان می‌دهد که در این دین کشتن یک معصوم چقدر ساده است. بنده به جوانان می‌گفتم اگر بزرگ‌ترین گناه با یک غفیله آمرزیده شود، پس چرا وجود نازنین امام حسین(ع) قیام کرد؟ می‌توانست یک اعلامیه منتشر کند و بگوید ای مردم! اگر دلتان می‌خواهد هر گناهی را مرتکب شوید و شب‌ها یک غفیله بخوانید و بخوابید! اکنون بسیاری از مجالس پشتوانه علمی ندارند. فقط احساس هستند. برای همین باید منبرها برای داشتن مجالس با پشتوانه علمی تلاش کنند».

احساس باید باشد یا نباشد؟

استاد فاطمی‌نیا در مورد اینکه بسیاری از مجالس پشتوانه علمی ندارند و برپایه احساسات هستند، می‌گوید: «احساس یک اندازه‌ای دارد. اگر کسی علوم اولین و آخرین را داشته باشد و حال نداشته باشد یک عباسی نمی‌ارزد. اگر کسی حال و احساس داشته باشد و پشتوانه علمی نداشته باشند هم همین‌طور. نمی‌خواهم بگویم همه علامه شوند ولی احساسات ما باید به یک آیه یا حدیث یا

خط خبر

حجت‌الاسلام سید احمد دارستانی درباره حجت‌الاسلام تقوی از شهدای ترور مجلس اخیر گفت: «حال و هوای او حال و هوای جنگ و شهادت بود. بحق به این وصال رسید به گونه‌ای که وقتی خبر شهادتش را شنیدم برای من تعجب‌آور نبود که شهید شده. چون واقعا برای شهادت سزاوار بود. الان هیئت‌های زیادی در کشور فعالیت می‌کنند اما سال‌های ۶۷، ۶۸ ما گاهی اوقات کل شهر قم را می‌گشتیم یک جلسه روضه و هیئت پیدا نمی‌کردیم ولی حجت‌الاسلام تقوی همیشه در منزل خودش هیئت می‌گرفت و غذای ساده‌ای هم به عنوان اطعام می‌داد. اولین نفری که در شهادت حضرت حمزه پانزدهم شوال مجلس روضه گرفت او بود. همه می‌دانستند هر سال ۱۵ شوال منزل سیدمهدی روضه هست».

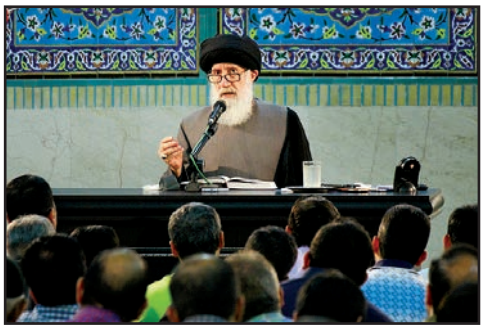

مبنایی تکیه داشته باشند. نه اینکه فقط از روی احساس باشند. خدا شاهد است الان حتی در تهران هم چنین مجالسی برگزار می‌شود. نواری را آورده بودند که در قسمتی از آن بنده خدایی می‌گفت امام حسین به قمر بنی‌هاشم گفت شب عاشورا اگر تو هم می‌خواهی بروی برو! بعد عباس رفت زینب کبری را پیدا کرد و گفت به داداش حسین یک چیزی بگو! آخر این حرف شد! این چیزها درد دل من است. این‌گونه موارد در پایتخت شیعه خوانده و بعد در قالب نوار پخش می‌شوند. مشتری هم دارند. نزدیک ۵۰ سال تذکر دادم این مطلب ننگین را روی منابر بازگو نکنید. فکر می‌کردم مؤثر واقع شد ولی هرگز. حتی متأسفانه از صداوسیما هم گاهی شنیده می‌شود».

عبادت بانشاط در شب‌های قدر

یکی از موضوعات مهم مجالس مذهبی انتخاب موضوعاتی است که منبری‌ها در دستور کار دارند. استاد فاطمی‌نیا در مورد اینکه چطور این موضوعات انتخاب شوند، می‌گوید: «منابع حقیر برای موضوعات سال‌های اخیر تفاوت جوهری با موضوعات سال‌های گذشته نداشت بلکه فقط در این سال‌ها در حد توانم مردم را به مسائل اصلی و باطنی اسلام و در کل به اینکه اسلام در ظواهر خلاصه نمی‌شود سوق می‌دهم. اسلامی که این هنر را داشت که افرادی مانند امام راحل، آیت‌الله بهجت، آیت‌الله قاضی و علامه طباطبایی را تربیت کند. البته موضوعات منابع این حقیر مانند سابق بیان معارف اهل بیت علیهم‌السلام است با این تفاوت که برحسب نیازی که در جامعه مشاهده می‌شود صحبت می‌کنم. نیاز جامعه امروز نوع نگرشی است که بعضی به اسلام دارند. یعنی نگاهی که گاهی خیلی سطحی و عوامانه است و تحقق دینداری منحصر در چند دستور خلاصه می‌شود. مثلا چیدن شارب، کوتاه کردن ناخن‌ها، کیپ کردن یقه و امثالهم. عمده این موارد حفظ ظواهر است و مشتی جملات مقدس‌مآبانه که افراد با هم رد و بدل می‌کنند. خدای نکرده اشتباه نشود. ما به تمام سنن و آداب اسلام عزیز ارج می‌نهیم. چیدن شارب یا ناخن‌ها و امثال آن از سنن اسلام است اما این سنن همه اسلام نیست. یا اینکه دعاها بدون توجه و صرفا برای ثواب خوانده می‌شوند. سال‌ها دعای شریف کمیل را می‌خوانند بدون اینکه یک سطر از آن درس گرفته باشند. طرف ۴۰ سال دعای کمیل خوانده و این جمله را صدها بار تکرار کرده: «کم من قبیح تسترته». یعنی خدایا! چه بسیار عیب و گناهان ما را پوشاندی اما همین که از مراسم کمیل به خانه برگشت هنوز اشکش خشک نشده شروع به کشف اسرار مردم و آبرو بردن می‌کند. یا طول دادن بیش از حد مجالس احیا را ملاحظه بفرمائید. در تمام سال ما یک شب داریم که فضلیت آن واقعا از عقول ما خارج است. اما در مجالس آنقدر مراسم را طولانی می‌کنند که مردم خسته می‌شوند. وقتی رمق دعا کردن از مردم گرفته شد تازه می‌گویند قرآن‌ها را بیاورید! من قبلا در جاهای دیگر عرض کرده‌ام تأکید روایات بر این است که ما به نشاط در عبادت اهمیت بدهیم. ان‌شاءالله شب‌های قدر نزدیک است. حالا این حدیث را هیچ‌کس عمل نمی‌کند. جلسات احیا را پنج الی شش ساعت خواهیم داشت. دعای کمیل‌مان که باید ۲۰ دقیقه طول بکشد معمولا دو سه ساعت زمان می‌برد. اینها روز قیامت جواب دارد. اگر صاحب شریعت بگوید چرا لطایف و ظرایف شریعت ما را در ذهن مردم ثقیل جلوه دادید چه جوابی خواهیم داد؟ یک جوان می‌خواهد برود دعای کمیل یا مراسم احیا اما می‌داند که رفتنش با خودش است برگشتنش با کرام‌الکاتبین است! آخر شش ساعت هم احیا می‌شود؟! آخر چه کسی گفته؟»

باید عبادت را صحیح آموخت

آیت‌الله فاطمی‌نیا در پاسخ به این سوال که چرا به مسائل سطحی در بعضی منابر و مجالس پرداخته می‌شود، می‌گوید: «به دلیل عدم شناخت صحیح از اسلام و شریعت مطهره است. ما دین بزرگ و شریعت جامعی داریم. از نماز مثال بزنیم که افضل اعمال است. خدا در قرآن فرموده: «أَقِمِ الصَّلاةَ لِذِکْری/ نماز را برای یاد من به پا دار». در کلمه «أَقِمِ الصَّلاه» مطالب زیادی نهفته است: ۱. نماز را به پا دار یعنی با رَغبت و خضوع و خشوع بجا آور. ۲. احکام نماز، احکام وضو یا غسل را یاد بگیر و شرایط یک نماز صحیح را بیاموز. این احکام به طور مستوفی در رساله‌های عملیه نوشته شده‌اند. ۳. پس از اینکه همه این احکام را یاد گرفتی بدان که این نماز در این احکام خلاصه نمی‌شود بلکه مقدمه‌ای است برای یاد محبوب و خالق مهربان. ملاحظه کنید مجتهدین و فقهای بزرگ شیعه پس از اینکه در احکام عبادات زحمت کشیدند، احکام نماز را با اجتهاد به دست آورده در اختیار ما گذاشتند. همان بزرگان هم در اسرار نماز کتاب‌ها نوشته‌اند. امام راحل کتاب «سر الصلاه» را دارند. آقا میرزا جواد آقا ملکی تبریزی هم کتاب «اسرار الصلاه» را نوشتند و مرحوم شهید ثانی رساله‌ای به نام «اسرار الصلاه» دارند. پس نتیجه می‌گیریم این احکام نماز با همه عظمت و زیبایی همه اسلام نیست بلکه این نماز وقتی قبول می‌شود که واسطه نیل نور باشد: «اللهُ وَلِیّ الّذینَ آمَنُوا یُخرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُماتِ إِلَی النّور».

عبادت و شناخت دینی باید با پشتوانه علمی باشد

«شناخت دین و رویکرد اصلی عبادت باید مبتنی بر پشتوانه علمی باشد». این عبارتی است که استاد فاطمی‌نیا همواره بر آن تأکید دارد و می‌گوید: «در همین قم طلبه‌ای بود که بعضی ریاضت‌ها را بر خودش تحمیل کرده بود که حتما نماز شب و روزی سه جزء قرآن بخواند و اعمال دیگر بجا آورد اما چون پشتوانه علمی نداشت یکدفعه برید. بعد آمد و گفت ما یک زمانی بیکار بودیم و نماز شب می‌خواندیم. برای اینکه پشتوانه علمی نداشت، نشاط هم نداشت در صورتی که حاج حسین فاطمی و مرحوم آیت‌الله العظمی اراکی قریب به یک قرن نماز شب خواندند و سیر نشدند. امام و دیگر بزرگان هم همین‌طور. ما عادت کرده‌ایم همه چیز را برای ثوابش انجام دهیم، استادی داشتم که می‌گفت اگر برای فهمیدن بخوانید. ثواب با پای خودش می‌آید. این بد است که ما این‌گونه تربیت شده‌ایم! یعنی الان می‌خواهیم برویم عمره، اولین چیزی که به ذهن‌مان خطور می‌کند ثواب است. اعتکاف می‌رویم اولین چیزی که به ذهن‌مان خطور می‌کند ثواب است. فلسفه اعتکاف چیست؟ اعتکاف از «عَکَفَ» مشتق است. «عُکوف» یعنی یک جا ایستادن. اعتکاف رمزش این است که شما همیشه پیش خدا بمانید. حج هم رمزش همین است. عمره رمزش دور خدا چرخیدن است اما ما همه را برای ثوابش انجام می‌دهیم. اگر انسان غیربرخوردار از علل به مجلسی برود و بگوید حالی پیدا کردیم، این حال چون بدون پشتوانه است اثری ندارد چراکه فقط احساس است و احساس زودگذر.

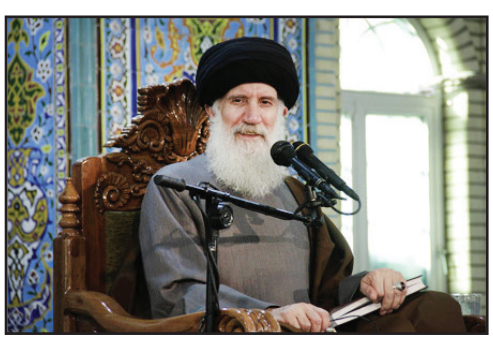

بنده خدا شویم

نکته‌ای که استاد فاطمی‌نیا بر آن تأکید دارد، بنده خدا شدن است؛ «از حضرت آیت‌الله بهجت شنیدم که فرمودند هدف از خلقت ما این است که بنده خدا شویم. مقام بندگی خدا، مقام بسیار بالایی است. ما خلق نشده‌ایم که حتما دارای کشف و کرامات باشیم بلکه غرض اصلی، عبودیت و بندگی است. چه مقامی بالاتر از اینکه خداوند رب العالمین از انسان راضی باشد. همین که خدا از انسان راضی باشد کافی است. گاهی وقت‌ها مصلحت انسان نیست چیزی را داشته باشد. همین‌قدر که خدا را می‌شناسیم و همین که الان روزه می‌گیریم همه از خداوند است و باید از خدا ممنون باشیم. خداوند ایمان را برای انسان محبوب قرار داده. داشتن ایمان باعث خرسندی است. برای همین نماز و روزه که می‌خوانیم باید منت خدا را بکشیم».

روش منبری‌ها برای جذب مخاطبان امروزی

روش‌های نوینی برای استفاده در منبرها وجود دارد که واعظان برای جذب مخاطبان امروزی می‌توانند از آنها بهره ببرند. استاد فاطمی‌نیا در این خصوص می‌گوید: «منبر باید صرفا برای تقرب به خداوند تبارک و تعالی و رضایت امام زمان عجل‌الله‌تعالی‌فرجه باشد. پس جاذبه‌های منابر باید معقول و مقبول صاحب شریعت باشد. اگر برای اینکه مستمع خسته نشود، مطایبه‌های سنگین و مناسب شأن منبر و روحانیت مطرح شود چه مانعی دارد. یا استشهاد از اشهاد صاحبان معرفت بر مطالب خود خوب است مشروط بر اینکه آن منبری باسواد باشد. با احادیث اهل بیت علیهم‌السلام آشنایی داشته و در ادب عربی و فارسی زحمت کشیده باشد. همان‌طور که پزشک براساس مبانی علم خود و با لحاظ کردن همه مسائل دارو تجویز می‌کند خطبا نیز باید براساس مبانی عقلانی سخنان خود را مطرح کنند، نه اینکه به طرح مسائلی بپردازند که از احساس آنها سرچشمه گرفته باشد. این موضوع حتی در رسانه ملی ما نیز دیده می‌شود. متأسفانه برخی سخنرانان و کارشناسان در صداوسیما حرف‌هایی را مطرح می‌کنند که درست نیست! البته خدا را شکر امروز مبلّغین شایسته‌ای داریم ولی عمده محققین عاری از هر نوع کمالات هستند».

خاطر

حجت‌الاسلام شیخ حسین انصاریان با بیان اینکه عشق به عبادت نیازمند شناخت هدف، فلسفه و نتیجه آن است و اگر در زندگی اینها را بشناسیم عاشق عبادت می‌شویم، گفت: «طبق روایتی خداوند از «من عشق العباده» یعنی کسی که عاشق عبادت باشد یاد کرده. انسان تا عاشق عبادت نشود و آن را نشناسد شیرینی آن را درک نخواهد کرد. عبادت مجموعه‌ای از گرایش‌ها به مسائل باطنی، ظاهری، مالی، رفتاری و کرداری را شامل می‌شود و در این راستا راه‌های مختلفی برای اینکه انسان عاشق عبادت شود وجود دارد».

حاج اسماعیل فرمانی، خادم مسجد ارک معتقد است نوکری ظاهری فایده‌ای ندارد

رفتار و گفتارمان حسینی باشد

سعید سعیدی

خادمی اهل بیت(ع) باعث می‌شود افراد در زمین و زمان قیمت پیدا کنند چراکه نوکری اهل بیت عصمت و طهارت از پادشاهی هم ارزشمندتر است. خادمی این خاندان نرخی دارد و افرادی که می‌خواهند خادم این خاندان باشند باید اهل طهارت باشند. زیرا فردی که اهل طهارت نباشد نمی‌تواند در محضر این حضرات خدمت کند. اگر فردی اهل طهارت نباشد و خدمت کند، به برکاتی که باید برسد نمی‌رسد. امام حسین(ع) فرموده: «ای مردم! اگر دوستداران اهل بیت به شما مراجعه کردند بدانید اینها نعمت الهی است که به شما رو کرده و اگر رویگردان شوید این نعمت از شما گرفته می‌شود». افرادی همچون حاج اسماعیل فرمانی که بیش از پنج دهه از عمر خود را خادم این آستان بوده و افتخار می‌کند که روزی او را برای رسیدن به این مقام و جایگاه والا برگزیدند معتقد است باید همگان سعی کنند پای این سفره مقدس بمانند و تا زنده هستند خادم حضرات معصومین باشند. حاج اسماعیل فرمانی پیرغلام قزوینی اکنون ۷۳ ساله است و سال‌ها در مسجد ارک خدمات تأثیرگذاری انجام داده. به پاس سال‌ها نوکری و خادمی خانه خدا ساعتی با او به گفت‌وگو نشستیم.

قزوین، قاقازان و بعد تهران

اول فروردین ماه ۱۳۲۳ در قزوین به دنیا آمدم. وقتی تقریبا چهار پنج ساله بودم به یکی از روستاهای قزوین رفتیم و در منطقه قاقازان ادامه تحصیل دادم. همزمان با گذراندن ششم ابتدایی به دلیل شغل پدرم به تهران آمدیم. دو سال در بخش آسفالت خیابان‌ها مشغول به کار شدم و بعد از آن تا ۲۳ سالگی در بازار تهران به مردم لبنیات عرضه می‌کردم. همان زمان‌ها بود که یک روز با حاج حسین کاشانی در بیمارستان آشنا شدم و آن تقاضای خاطره‌انگیز را شنیدم.

خادمی مسجد

حاج حسین وقتی من را دید پرسید خادم مسجد می‌شوی؟ بدون اینکه مسئله مادی را مطرح کنم به من گفت در ماه شش تومان حقوق داده می‌شود. با شنیدن این درآمد، شریکم در آن شغل سابق تعجب کرد و به من گفت تو روزانه این مبلغ را به دست می‌آوری. غیرقابل انتظار است که این شغل را بپذیری اما من استخاره کردم و پاسخ آن خوب و مثبت بود. به همین خاطر از سال ۴۵ فعالیت خودم را به عنوان خادم در مسجد ارک آغاز کردم. این جایگاه والا اجر بالایی دارد و این را که چقدر به او اختصاص پیدا می‌کند جز خداوند متعال و معصومین نمی‌دانند. ما را پیرغلام یا خادم اهل بیت می‌نامند. یعنی کسی که تمام عمر و وجودش را در عزاداری امام حسین(ع) سپری می‌کند. وگرنه هیئت رفتن تنها و خادمی ظاهری اهل بیت(ع) هیچ فایده‌ای ندارد. من توصیه‌ام به تازه‌واردهای این عرصه این است که به راهشان عشق بورزند و برای اصلاح به میدان بیایند. چرا می‌گویند پیرغلامی بالاترین درجه عشق به اهل بیت است؟ یعنی کسی که عمرش را در خانه اهل بیت(ع) قرار داده و از جوانی تا پیری عمر خودش را در این راه وقف کرده است.

توصیه به جوانان

هرچه از خیر و خوبی، عزت، آقایی، مقام و ارزش بخواهیم همه اینها در خانه امام حسین(ع) هست. امام حسین انقلاب ما را پیروز کرد. حضرت امام(ره) نه توپ داشت و نه تانک. ما هرچه خوبی بخواهیم باید خودمان را به امام حسین(ع) متصل کنیم. اگر می‌خواهیم در دنیا و آخرت حرف اول را بزنیم باید کردار، رفتار و گفتارمان حسینی باشد. جوانان هیئتی ما پیرغلامان را الگو قرار بدهند تا شاهد رونق روحیه انقلابی و توسعه شعائر حسینی در جامعه باشیم.

اولویت‌های هیئت‌های مذهبی

هیئت‌های مذهبی باید به اولویت توجه کنند. در وهله اول باید فرمایشات حضرت آقا را الگو قرار بدهند و در وهله دوم بنابر فرمایشات و راهبرد حکیمانه از معرفت، روش و منش اهل بیت(ع) صحبت کنند و به جوانان نیز به خوبی یاد دهند. اعتقاد دارم جوانان ما باید به تأسی از اهل بیت عصمت و طهارت در راه ترک محرمات، انجام واجبات و توجه به مستحبات نگاه ویژه‌ای داشته باشند. واقعا در مقابل حماسه‌ها و ایثارگری‌های حسینی قد خم کنیم و هیئت را برای هیئت برویم نه موضوع دیگری.

خاطرات تلخ و شیرین

سال‌های خادمی در مسجد ارک برای حاج آقا فرمانی با خاطرات بسیاری همراه است؛ «با چشم خودم خیلی از صحنه‌های خاطره‌انگیز را دیده‌ام. صحنه‌هایی که در تاریخ هم بسیار نقل شده. روزهایی را درک کرده‌ام که شهید مطهری در پشت تریبون مسجد ارک می‌ایستاد و از حقوق ملت ایران دفاع می‌کرد و ساواک او را مورد حمله قرار می‌داد و دستگیر می‌کرد. یا سخنرانی‌های آتشین آیت‌الله فلسفی که در القای روحیه انقلابی به جامعه بسیار تأثیرگذار بود. یا روزهای تلخ و دردناکی را که در این مسجد هیچ‌گاه از ذهنم بیرون نمی‌روند. صحنه دستگیری مردمی که برای رهایی از دامن پلید طاغوت شعارهای خداحافظ طاغوت و درود بر انقلاب اسلامی سر می‌دادند یا روز سختی که مسجد ارک آتش گرفت و ۷۴ نفر شهید و ۴۰۰ نفر زخمی شدند».

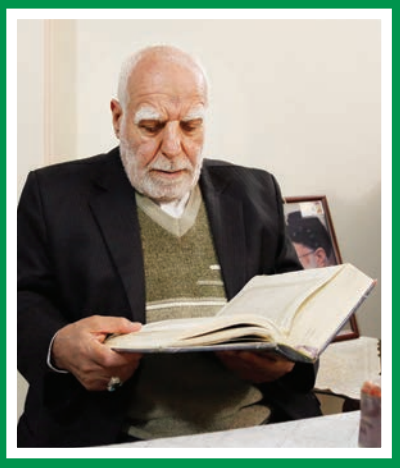

خط خبر

حجت‌الاسلام سیدعباس موسوی مطلق درباره رابطه کرامت خداوند در ماه رمضان با کرامت امام حسن(ع) گفت: «ماه مبارک رمضان اوج کرامت خداست و ولادت امام حسن(ع) به عنوان کریم اهل بیت در این ماه قرار گرفته. لذا سخنیتی با یکدیگر باید داشته باشند. امام حسن سفره کرمش پهن بود. به این معنا که همه از آن بهره‌مند بودند و خدا نیز این طور رفتار می‌کند». حجت‌الاسلام موسوی مطلق در بخش دیگر سخنان خود با اشاره به اینکه خداوند به واسطه تقوای جمعی، برکت را در ماه رمضان افزایش می‌دهد، این مسئله را الگویی برای تمام سال معرفی کرد.

مجتبی

گفت‌وگو با شاعر جوان امیرعلی شریفی

سختگیری رمز موفقیت شعر آیینی است

امیررضا سجادیان

یکی از جنبه‌ها یا زیرشاخه‌های ادبیات، شعر است که دسته‌بندی‌های مختلفی دارد. این بخش از ادبیات همواره زنده بوده و خواهد ماند. درواقع بخش پویای ادبیات به شمار می‌رود. در این بین عده‌ای از شاعران پا را فراتر از شعر امروز قرار داده و وارد دنیای شعر هیئت یا شعر آیینی شده‌اند که وظیفه‌ای سنگین‌تر را برای خود خریده‌اند. حال در این میان عده‌ای هم هستند که با ذوق و شوق و لطف خداوند این استعداد را در خود دارند که در سنین پایین این کار را انجام دهند. امیرعلی شریفی یکی از این شاعران جوان است که در حوزه شعر آیینی فعالیت می‌کند. او متولد مشهد است و در حال حاضر در مقطع کارشناسی ارشد در رشته ادبیات پایداری در دانشگاه تهران تحصیل می‌کند. به همین بهانه فرصت را مناسب دیدیم و گفت‌وگویی با او داشتیم که آن را در ادامه می‌خوانید.

ورود به دنیای شعر

شعر گفتن را از همان دوران نوجوانی آغاز کردم. از کودکی همراه خانواده به هیئت می‌رفتم و فرهنگ کتابخوانی و مطالعه به ویژه شعر در خانواده بسیار شاخص بود. همین امر موجب شد بیشتر با شعر هیئت آشنا شوم. تا اینکه در سال‌های آخر دوره دبیرستان توانستم به طور جدی شعر هیئت بگویم. بعدها در جلسات و دیدارهای شعری حضور پیدا کردم و با شاعرانی چون حمیدرضا برقعی آشنا شدم و با خواندن کتاب‌های شعری ایشان، جذب سبک روان و شیوه شعری ایشان شدم. کمی بعدتر وارد «حلقه روشنا» شدم که در جدی‌تر شدن فعالیت من تأثیرگذار بود. اساتیدی چون مرتضی امیری اسفندقه و حاج سعید حدادیان از اعضای برجسته این حلقه بودند. این آشنایی‌ها زنجیروار استمرار پیدا کرد و با فضای شعری و شعر هیئت بهتر و بیشتر آشنا شدم.

عامل موفقیت

چند سالی که در خدمت استاد اسفندقه شعرخوانی کردم، به سختگیری ایشان درباره شعر هیئت پی بردم. این همان چیزی بود که مقام معظم رهبری در خصوص شعر آیینی به شدت تأکید داشتند. چون نکته‌ای که در سرودن شعر آیینی یا شعر هیئت مهم است، رعایت نهایت دقت و ظرافت است که به شأن اهل بیت(ع) خدشه وارد نشود. توصیه‌های استاد اسفندقه برایم همیشه راهگشا بود. هر شعری را که می‌سرودم به ایشان نشان می‌دادم و نکات ظریف و ایراداتی را که در شعرم بود به من متذکر می‌شدند. همین نکته‌ها کم‌کم جمع شدند تا نهایت دقت را در سرودن شعر هم از نظر محتوا و هم از نظر ادبی داشته باشم.

آسیب‌های شعر مذهبی

یکی از خصوصیات شعر آیینی این است که شاعران شعر زیاد می‌گویند چراکه مجلس اهل بیت(ع) به همان نسبت زیاد است و این زیاد بودن مجلس باعث می‌شود عده‌ای از شاعران در سرودن شعر دقت به خرج ندهند و از کیفیت شعر کاسته شود. بعضا شعرهایی دیده می‌شود که جنبه ادبی در آنها رعایت شده اما از لحاظ محتوا قوی نیستند یا بالعکس شعری سروده می‌شود که محتوای قوی دارد اما اصول و ظرافت‌های ادبی در آن به کار گرفته نشده است.

توفیق حضور در محضر رهبری

من هم مانند بسیاری از شاعران این توفیق برایم پیش آمد که در اسفند ماه سال گذشته برای اولین بار در محضر مقام معظم رهبری حضور داشته باشم و از بیانات ایشان بهره‌مند شوم. ایشان در آن جلسه به اهمیت شعر در عصر حاضر پرداختند و فرمودند: «مبارزه با ظالمان منحصر به مبارزه با شمشیر نیست و امروز تبلیغات در دنیا حرف اول را می‌زند که می‌توان با ابزار بیان و شعر با ظالمان مبارزه کرد».

حضور در جلسات و دورهمی‌های شعری

زمانی که وارد دانشکده ادبیات دانشگاه تهران شدم، این دانشکده حلقه شعر نداشت. حتی شعر غیرآیینی. طبیعی است که در چنین دانشکده‌ای هم شاعر وجود داشته باشد. از این رو با دوستانی که در رشته ادبیات تحصیل می‌کردند- چه ادبیات عرب و چه ادبیات فارسی- جلسه گذاشتیم و اکنون دو سال است که حلقه شعرخوانی راه انداخته‌ایم که سه‌شنبه‌ها عصر در دانشکده برگزار می‌شود. در این جلسه دوستان شعرهای یکدیگر را نقد می‌کنند و از این طریق به اصلاح و رفع ایرادات موجود در شعر کمک می‌شود.

ارتباط با مداحان

یکی از توفیقاتی که دارم این است که در خدمت استاد جواد حیدری هستم و ایشان به بنده خیلی لطف دارند. شعرهایم را برای ایشان می‌فرستم و به دلیل گستردگی روابطی که با جامعه مداحان دارند بعضا شعرهای مرا به مداحان ارائه می‌دهند. به عنوان مثال شعری را که در مدح و منقبت امام حسن(ع) سروده بودم حاج منصور ارضی مداحی کردند. از سوی دیگر از کودکی نیز در هیئت حاج محمود کریمی رفت و آمد داشتم و در آنجا بزرگ شدم و به تعبیری آنجا را هیئت خودم می‌دانم. هرچند تا به حال با ایشان همکاری نداشته‌ام اما نسبت به ایشان ارادت دارم.

الگوهای شعری

با خواندن کتاب‌های استاد برقعی با فضای شعر آیینی آشنا شدم و بعد با فاضل نظری، جلیل صفربیگی، محمد سهرابی و علی‌اکبر لطیفیان. آشنایی با سبک و سیاق اشعار این عزیزان محرکی بود برای اینکه با جدیت و علاقه بیشتر به این حوزه وارد شوم. در میان دیگر شاعران نیز استاد محمدعلی بهمنی از جمله کسانی است که در رشد شعری من تأثیرگذار بود.

ارتباط با فضای مجازی

مانند بسیاری از افراد من هم از فضای مجازی استفاده می‌کنم. به دلیل اینکه علاوه بر شعر و ادبیات، در زمینه عکاسی و گرافیک نیز فعالیت دارم و از فضای مجازی به اندازه خودم استفاده می‌کنم. پیشترها وبلاگی داشتم و اشعار شاعران بزرگ و شعرهای خودم را در آن می‌گذاشتم. در حال حاضر هم بعضا شعرهایم را در اینستاگرام منتشر می‌کنم.

کیست که عرش خدا به زیر پر اوست

کیست که لیل و نهار از سحر اوست
نُه فلک و هفت چرخ بوم و بر اوست
«فی فلکٍ یَسبَحون» به دور سر اوست
کوچه به کوچه بهشت در به در اوست
کیست که عرش خدا به زیر پر اوست
خاک درش سجده‌گاه عاشق زارش
باد در طواف دور شهر و دیارش
آب خجل تا ابد ز ایل و تبارش
آتش خورشید چیست، شمع مزارش
بارش باران به اذن چشم تر اوست
هم دم عیسی نسیمی از علمش بود
هم ید بیضا شعاعی از کرمش بود
ذکر مناجات انبیا قسمش بود
هر که به جایی رسید در حرمش بود
سیر و سلوک آنچه هست بر اثر اوست
هم زده در جنگ ضربه العلویه
هم شده خورشید روزگار تقیه
او که پر است از خصائل نبویه
روز احد جا نزد به رغم بقیه
تابع امر نبی است، این هنر اوست
او که دو گوش کرم به صوت سروشش
ساحل بخشش در التهاب خروشش
با همه طعنه‌های خورده به گوشش
او که دل شب گرفته کیسه به دوشش
در کرمش بس که مجتبی پسر اوست
کیست که بوده است جرمِ شیعه مرامش
این همه سر داده‌ایم بر سر نامش
خون دل و خون سر، سکوت و قیامش
با خطی از خون به ما رسیده پیامش
کیست که خون‌ها روان سر گذر اوست
او که به معراج خون رسیده نمازش
سوخت دل چاه هم ز سوز و گدازش
روضه زهراست باز، راز و نیازش
آه چه شد در مدینه محرم رازش
می‌رود و داغ یار همسفر اوست

خط قرمز

حاج صادق آهنگران که نامش با مداحی سال‌های دفاع مقدس گره خورده، گفت: «در سال‌های اخیر شاهد ورود سبک‌های غربی از سوی برخی از جوانان به هیئت‌ها هستیم که ناآگاه هستند و باید در این رابطه با آنها صحبت شود. به اعتقاد من فرهنگ ما غنی است. ما الی ماشاءالله سبک داریم! دیگر نیازی به استفاده از سبک‌های غربی نیست. گاه برای پیدا کردن یک سبک مناسب وقت نمی‌گذاریم و تنبلی می‌کنیم. لذا فعالان در هیئت‌ها باید توجه داشته باشند هر سبکی که بخواهند از حزین گرفته تا شور در فرهنگ خودمان هست. نباید تنبلی کرد. باید وقت گذاشت و انرژی صرف کرد تا استعدادها در این زمینه شناسایی شود».

نمشال

داریم با «حسین حسین» پیر می‌شویم...

یکی از سنت‌های زیبای هیئت‌های قدیمی گرفتن عکس یادگاری با کتیبه و پرچم هیئت بوده که در این سال‌ها فراموش شده است. پیشنهاد می‌کنیم دست به‌کار شوید و پس از پایان مجلس‌تان یک عکس یادگاری دسته‌جمعی بگیرید و برای «چهارده» ایمیل کنید تا در همین صفحه منتشر شود.
qudsonline14@gmail.com

[هیئت رهروان شهدا، دانشـگاه صنعتی امیرکبیر]

پنجره هیئت

شب قدر، شبی برتر از هزار ماه

شـب‌های قـدر از پرفضیلت‌ترین شب‌هاسـت کـه بایـد قـدرش را بدانیم. به عبارتی دسـت از همه چیز برداریم و بدون هیچ آلایشی دلمان را صاف کنیم و بـا پروردگار به راز و نیاز بپردازیم. این شـب آنقدر فضیلـت دارد که ثواب آن را برتـر از هزار مـاه ذکر کرده‌اند. به جرئت می‌توان گفت برجسـته‌ترین آیات قـرآن در مورد شـب قدر و فضیلت آن اسـت کـه خداوند متعـال می‌فرماید: «مـا قـرآن را در شـب قدر نازل کردیم و از شـب قدر چه آگاهت کرد». شـب قـدر از هـزار مـاه ارجمندتر اسـت. در آن شـب فرشـتگان بـا روح بـه فرمان پروردگارشـان بـرای هـر کاری که مقرر شـده فـرود می‌آیند. آن شـب تا دم صبـح صلح و سـلام اسـت. از جمله دلایل فضیلت شـب قدر بلکـه والاترین جنبـه فضیلـت آن نـزول قرآن در این شـب اسـت که بـه صورت یکبـاره بر قلـب مقـدس پیامبر اکـرمﷺ نـازل شـد و در بقیه عمـر مبارک ایشـان به صـورت تدریجی انجام گرفت. قرآن کریم یکـی از علل فضیلت ماه رمضان را همین معنا برشـمرده و علت دیگر فضیلت این شب بزرگ را تعیین مقدرات انسـان می‌دانـد. شـب قـدر بهترین فرصـت برای طلـب بخشـش و آمرزش گناهـان از خداوند اسـت و پـروردگار در این شـب عنایت ویـژه‌ای به بندگان خـود دارد و درواقـع آن را بهانـه‌ای برای آمرزش بندگان خود قرار داده اسـت.

یا ایها

مناجاتنامه

*خدایـا! در آشـوب و فتنه و بلا عـده‌ای تو را گم می‌کننـد و عده‌ای تو را پیـدا می‌کننـد. ما را از بندگان یابنـده خودت قرار ده.
*خدایـا! در توفان‌هـای سـهمگین و بنیان‌کـن بعضـی تـو را از دسـت می‌دهنـد و برخـی تـو را بـه دسـت می‌آورنـد. دسـت مـا را از دسـت خـودت در نیـاور و دسـت و دلمـان را از خـودت خالـی نکـن.
*خدایـا! در هجـوم بی‌امـان شـداید و سـختی‌ها، گروهـی بـه دامن تو می‌آویزنـد و گروهـی از دامـن تـو می‌گریزنـد. مأمـن و گریـزگاه مـا را آغـوش مهربـان خودت قـرار ده.
*خدایـا! آنـان که حقیقت را به مسـلخ مصلحت می‌برنـد، آنان که دین می‌فروشـند و دنیـا می‌خرند، آنان کـه در مرتع حقوق مـردم می‌چرند، بـه کفر از ایمان نزدیک‌ترند. نقاب ایمان را از چهره‌شـان بسـتان.

سید مهدی شجاعی

پیشنهاد

کانال تلگرام

فضایل امیرالمؤمنین علیه‌السلام

یکـی از شـیوه‌هایی کـه می‌تـوان بـه سـیره و اندیشـه‌های امیرالمؤمنین علیه‌السلام نزدیـک شـد، آشـنایی بـا فضایـل آن حضرت اسـت. یکـی از راه‌هـای این کار، مطالعـه و خوانـدن کتاب‌هـای مرتبـط در ایـن زمینـه اسـت که ضمن توسـعه فرهنـگ کتابخوانی بـه اطلاعات مهمی در ایـن زمینـه نیز دسـت پیـدا خواهید کـرد. اما بـرای آن دسـته از افـرادی که خیلـی فرصـت مطالعـه کتـاب ندارنـد پیشـنهاد می‌کنیم با عضویـت در کانال تلگرامـی فضایـل امیرالمؤمنین علیه‌السلام از ایـن اطلاعـات بهره‌منـد شـوند. در این کانـال، ضمـن آشـنایی با تفکر و سـیره آن حضـرت می‌تـوان از دعاهـای هـر روز مـاه مبـارک رمضـان، روضه‌هـا در خصوص شـب‌های قـدر و موارد بسـیار دیگـر بهره‌مند شـد. بـرای عضویـت در ایـن کانـال کافـی اسـت وارد لینـک https://t.me/emamAli_as شوید.

کتاب

مسیح در شب قدر

«مسـیح در شـب قدر» عنوان دومین کتاب از مجموعه «خورشـید در مهبط ملائکه الله» روایتـی از حضـور مقـام معظـم رهبـری در منازل خانواده‌های شهداسـت. در این کتاب، حضور مقام معظم رهبری در منازل شهدای مسیحی کشورمان در ۲۳ بخش روایت شده. این اثر از سـوی انتشـارات صهبا منتشر شده اسـت. روایـت اتفاقـات پیـش آمـده در ایـن دیدارها در قالب داستانی و با استفاده از راوی متفاوت برای هر داسـتان در کنار بهره‌گیری از عکس‌هایـی جـذاب و دیدنـی بـرای هـر بخـش، توانسـته اثـری متفـاوت را در حوزه خاطره‌نـگاری روانه بازار نشـر کنـد. علاوه بر ایـن گردآورندگان اثـر در هر داسـتان نکاتی زیبا درباره شـهید، خاطرات و نحوه شهادتش آورده‌انـد کـه باعث می‌شـود خوانـندگان آن بیشـتر با قهرمانان کشورشـان آشـنا شـوند. خوانـدن ایـن کتـاب را از دسـت ندهیـد.

اپلیکیشن

مناجات حضرت امیر علیه‌السلام

شـب قـدر و شـب شـهادت حضـرت امیرالمؤمنیـن علیه‌السلام نزدیـک اسـت امامـی کـه از ویژگی‌هـای باارزشـش مناجات‌هایش اسـت و مسـلما خواندنش در ایـن شـب‌ها عـلاوه بـر حـال خـوش مناجاتنامـه ثـواب بسـیاری دارد. خـدا را شکر با پیشـرفت تکنولوژی این مناجات بـه صـورت برنامـه اندرویـدی درآمده که می‌توانیـد با نصب روی تلفن‌هـای همراه یـا تبلـت خـود از آن بهره‌منـد شـوید. برنامـه مناجـات حضرت امیـر علیه‌السلام حاوی متـن کامل همـراه صوت مناجات اسـت کـه می‌تواند همواره همراه شـما باشـد و در متـرو، اتوبوس یا هر کجـا که وقت‌تان آزاد اسـت ایـن مناجـات را قرائـت کنید.

چهارده
ضمیمه هفتگی روزنامه قدس ویژه هیئت‌ها و محافل مذهبی

چهارده ✚ ضمیمه هفتگی روزنامه قدس ✚
ویژه هیئت‌ها و محافل مذهبی
مدیر مسئول: ایمان شمسایی
دبیر ویژه‌نامه: رضا صیادی **دبیر تحریریه: زکیه سعیدی**
طراح ناموراره: محمد صمدی
با همکاری مؤسسه فرهنگی هنری عقیق www.aghigh.ir
www.qudsonline.ir